

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste Kamercommissie OCW
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum, 4 maart 2019
Kenmerk: 2019/02/25/8691
Onderwerp: AO Lumpsum

Geachte leden van de commissie Onderwijs,

Iedere dag zorgen docenten, schoolleiders en bestuurders voor goed onderwijs. Elk vanuit hun eigen rol, maar allemaal vanuit een publieke opdracht. Een opdracht die vorm en inhoud krijgt in het gesprek met leerlingen, hun ouders en andere belanghebbenden.

Bestuurders zijn ervoor verantwoordelijk dat dit gesprek op een gestructureerde manier gevoerd wordt en tot duidelijk herkenbare doelstellingen leidt. Om vervolgens de publieke bekostiging op een doelmatige wijze in te zetten om deze doelen te realiseren. Hierover vindt vervolgens verantwoording plaats; aan de overheid, maar ook aan belanghebbenden binnen de eigen organisatie en in de omgeving.

De lumpsum garandeert flexibiliteit in de besteding van de bekostiging. Dit geeft noodzakelijke ruimte om goed te kunnen inspelen op de behoefte van de leerlingen en de omgeving. Wij staan dan ook vol overtuiging achter de uitgangspunten van de lumpsum. Uit onderzoek van onder meer het CPB, de OESO en McKinsey blijkt bovendien dat een dergelijke vorm van autonomie, gecombineerd met een goede verantwoording, de beste resultaten oplevert.

Vrijheid schept verantwoordelijkheid

De Onderwijsraad concludeerde vorig jaar terecht dat de verantwoording over die publieke opdracht door schoolbesturen beter kan. De ALV van de VO-raad heeft eind 2018 een zelfde conclusie getrokken en opdracht gegeven de Code Goed onderwijsbestuur VO in 2019 te herzien op basis van de volgende visie: *‘Een goed bestuur zorgt ervoor dat de publieke opdracht wordt gedefinieerd, uitgevoerd en verantwoord:*

- *samen met interne en externe belanghebbenden,*
- *in samenwerking met andere besturen en maatschappelijke organisaties en*
- *in een kritisch samenspel met medezeggenschap en intern toezicht.*

Naast een herziening van de code zal de VO-raad door middel van twee ondersteunende projecten actief inzetten op (1) het verbeteren van de dialoog met en verantwoording aan belanghebbenden, wat resulteert in een verbetering van begroting en jaarverslag en (2) het versterken van de regionale samenwerking (met name in krimpgebieden). Daarnaast wordt in samenwerking met de VTOI-NVTK een professionaliseringsaanbod gerealiseerd voor bestuurders en toezichthouders.

Concrete acties: goede verantwoordingsinformatie en aanpakken hoge buffers

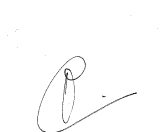
Naast bovenstaande langere termijn verbeteringen, boeken we ook concrete resultaten op de korte termijn, zoals:

1. De website www.scholenopdekaart.nl bevat actuele en vergelijkbare informatie van de ruim 1400 schoolvestigingen in het VO. Deze website wordt jaarlijks door ruim 1 miljoen belangstellenden bezocht. Van alle schoolvestigingen vindt u hier informatie over onderwijskwaliteit, 94% van de vestigingen vult dit aan met overige relevante informatie.
2. Inmiddels publiceren nagenoeg alle besturen in het VO een jaarverslag op de website. Desondanks wordt de roep om *vergelijkbare* informatie op bestuursniveau steeds sterker. In 2019 wordt daarom gestart met de ontwikkeling van een sectorale benchmark met informatie die relevant is op bestuursniveau, bijvoorbeeld financiële informatie. Deze benchmark maakt de financiële informatie meer inzichtelijk en beter vergelijkbaar.
3. Bijna 20% van de besturen in het VO heeft een ook in onze ogen te hoge buffer. Dat is onacceptabel. In totaal bevatten deze buffers gezamenlijk zo'n 170 miljoen euro (dat is eenmalig 2% van de totale bekostiging). Dit is overigens veel minder dan de in de 'Kamerbrief met de kabinetsreactie op de Financiële staat van het Onderwijs' genoemde 2,97 miljard euro. Op onze website hebben wij dit toegelicht: <https://www.vo-raad.nl/artikelen/factcheck-hoeveel-geld-ligt-er-echt-op-de-plank>. Het bestuur van de VO-raad heeft de leden met de hoogste buffers in 2018 aangesproken en gevraagd deze af te bouwen en te verantwoorden. Wij monitoren de ontwikkelingen jaarlijks en zien dat een deel van de besturen in 2019 is begonnen met de afbouw. Vanaf 2019 spreken wij ook samenwerkingsverbanden passend onderwijs met een hoge buffer aan.

Inzicht vooraf belangrijk om hoge buffers tegen te gaan

Wij zetten ons in voor afbouw van hoge buffers. Wij lopen er echter tegenaan dat schoolbesturen gedurende elk jaar te maken krijgen met tussentijdse ophogingen van de bekostiging. Dit zorgt ervoor dat zij hun inkomsten voorafgaand aan het jaar te laag inschatten en dus te conservatief begroten. Als voorafgaand aan een kalenderjaar helder is wat schoolbesturen in het komende jaar kunnen verwachten, kunnen zij hierop anticiperen. Hiermee kunnen hoge buffers voorkomen worden.

Met vriendelijke groet,

Paul Rosenmüller
Voorzitter VO-raad